

SERGE LÉBOVICI EMLÉKÉRE

Serge Lebovici, a világhírű francia pszichoanalitikus 2000. augusztus 12-én hunyt el, 85 esztendőskorában. 1915. június 10-én született Párizsban egy háromgyermekes román zsidó emigráns család elsőszülöttjeként. Édesapját – Solo Lebovicit, a jó nevű bőrgyógyászt – 1942-ben a Gestapo Auschwitzba hurcolta. Serge Lebovicit – aki akkor éppen katonai szolgálatát töltötte – leszerelése után kommunista ellenállók bújtatták feleségével és kislányával együtt. A háború végéig a földalatti ellenálló mozgalom orvosaként dolgozott.

1945-ben hálából belépett a Francia Kommunista Pártba, de rövidesen eltávolodott a mozgalomtól. Előbb apja praxisát folytatta, majd gyermekorvosi és pszichiátriai szakképesítése után 1946-ban tanársegédnek nevezik ki Georges Heuyer professzor mellé a világhírű párizsi Necker gyermekkórházba. Ugyanabban az évben – Sacha Nacht tanítványaként – a Párizsi Pszichoanalitikus Társaság (S. P. P.) rendes tagjává választják. A francia pszichoanalitikus mozgalom 1953-ban történt hasadása után, amikor Daniel Lagache, Françoise Dolto és Jacques Lacan kilépett az S. P. P.-ből, és önálló egyesületet alapított, Serge Lebovici a hagyományos vonal vezető alakja lett. Egész munkássága alatt párhuzamosan folytatott kórházi orvosi, egyetemi és pszichoanalitikusi tevékenységet.

1958-ban alapította Rene Diatkine-nel és Philippe Paumelle-lel együtt a később világhírűvé vált Alfred Binet Gyermek-mentálhigiéniai Társaságot és Gyógyítóközpontot Párizs tizenharmadik kerületében. 1961–1978 között ennek az intézménynek volt az igazgatója. Ugyancsak René Diatkine-nel és Julian Ajourriagerrával együtt alapította a *Psychiatrie de l'enfant* című, máig is fennálló folyóiratot. 1962–1967 között a Francia Pszichoanalitikus Intézet igazgatója lett, és ő volt az egyetlen francia analitikus, akit a Nemzetközi Pszichoanalitikus Egyesület (I. P. A.) elnökévé választott (1973-ban). Ugyanakkor 1978–1985 között a Bobigny-ban lévő egyetemi kórház gyermekpszichiátriai részlegének igazgatója és a Bobignyban lévő párizsi egyetem (Paris

XIII.) orvosi fakultása gyermekpszichiátriai tanszékének professzora. Ez utóbbi pozícióját élete végéig megtartotta. Igen népszerű professzor volt, kiváló pedagógus és kiváló, nagy empátiával rendelkező klinikus szakember.

Pályafutása elején Lebovici nagyon közel állt Melanie Kleinhez, Anna Freudhoz és Donald Winnicotthoz, de egész életében nyitott volt az új módszerek és irányzatok integrálására (Jacob Moreno pszichodráma-munkássága, John Bowlby kötődési elmélete, Pikler Emmi és a Lóczy úti gyermekotthon módszere, Róheim Géza és George Devereux etnopszichiátriai irányzata stb.). Rene Diatkine-nel és Evelyne Kestemberggel együtt ő dolgozta ki és vezette be Franciaországban az „analitikus pszichodramát”, hospitalizált gyermekek terápiája céljából. Igazgatása alatt éveken keresztül gazdag eszmecserre és tudományos együttműködés folyt Pikler Emmi és munkatársai, illetve a Bobignyban lévő orvosi fakultás gyermekpszichiátriai tanszéke között. Serge Lebovicinek oroslánrésze volt az első etnopszichiátriai tanszék megnyitásában a St. Denis-i (Paris VIII) egyetemen. Sokban hozzájárult a magyar származású George Devereux tanítványának, Tóbie Nathannak (aki évekig Lebovici munkatársa is volt) professzori kinevezéséhez. Élete végén elsősorban az anya és a csecsemő viselkedési interakcióinak problémájával foglalkozott. Utolsó könyvét, amelyben a filiációval kapcsolatos kérdéseken dolgozott, már sajnos nem tudta befejezni. Halála nagy veszteség nemcsak tanítványai, hanem a gyermekpszichiátria és az egész pszichoanalitikus mozgalom számára is.

Lydia Lacombe-Csángó

Serge Lebovici legfontosabb munkái

- SERGE LÉBOVICI–JOYCE MC. DOUGALL** (1960): *Un cas de psychose infantile*. PUF.
- SERGE LÉBOVICI–MICHEL SOULE** (1970): *La connaissance de l'enfant pas la psychanalyse*. PUF.
- SERGE LÉBOVICI** (1981): „A propos des thérapies de la famille”. *Psychiatrie de l'enfant*. XXIV: 2.
- SERGE LÉBOVICI** (1983): *Le nourrisson, la mère et le psychanalyste. Les interactions précoces*. Le Centurion.
- SERGE LÉBOVICI–RENE DIATKINE–MICHEL SOULE** (1983): *Nouveau traité de psychiatrie de l'enfant et de l'adolescent*. 3 kötet. PUF.
- SERGE LÉBOVICI–JOYCE MC. DOUGALL** (1984): *Dialogue avec Sammy: contribution à l'étude de la Psychose infantile*. Payot.
- SERGE LÉBOVICI–MARTINE LAMOUR** (1989): „Les interactions du nourrisson avec ses partenaires” In: *Encyclopedie medico-chirurgicale*.
- SERGE LÉBOVICI** (1992): *En l'homme, le bébé*. Eshel.
- SERGE LÉBOVICI–MARCELINE GABEL** (1995): *Le traumatisme de l'inceste*. PUF.
- SERGE LÉBOVICI–MICHEL STOLERU** (1999): *Le nourrisson, la mère et le psychanalyste*. Bayard.
- SERGE LÉBOVICI** (2000): *L'enfant, ses parents et le psychanalyste*. Bayard.